

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНГРЕС УХВАЛЯЄ ПРОТИ-СТРАЙКОВИЙ ЗАКОН

ВАШИНГТОН. — Палата репрезентантів ухвалила в п'ятницю 219 голосами проти 129 компромісовий законопроект, вироблений конференцією представників обох палат конгресу. Дебата тривала всього одну годину; проти проекту промовляли конгресмени: Маркantonіо і Фогарті.

У суботу голосував над проектом сенат. За проект упало 55 голосів, проти 22. Як у палаті репрезентантів, так і в сенаті голосування в цій справі не йшло за партією. У сенаті проти проекту голосували: 3 республіканці, 18 демократів і сенатор Ла Фолет з Прогресивної партії. Підчас дебати гостро критичували Джана Люиса, головно сенатор Пепер.

По ухваленню проекту палатами конгресу проект відослано до Білого Дому, звідки ще не дано ніякого натяку на те, чи президент задумує цей проект підписати, чи заветувати, чи дозволити йому стати законом без президентового підпису.

ЮНІЙ НЕВДОВОЛЕНІ З ПРОТИ-СТРАЙКОВОГО ЗАКОНУ

ВАШИНГТОН. — Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, видав публичний апел до президента Рузвельта заветувати ухвалений конгресом проти-страйковий проект Смита-Конелія. Грін назвав проект „фашистською мірою, що як револьвер націлений в серце робітників“.

З подібними гострими осудами проекту виступили й інші провідники робітничих юній. Люис відмовився подати свою опінію.

СТРАЙК У РАФІНЕРІЯХ.

ВАШИНГТОН. — В околиці Гюстона в стейті Тексасі заклав непотверджений юній страйк робітників всі рафінерії підприємства „Шел-Ойл Ко.“

Секретар Ікес, як адміністратор солідних топлив начав війни, заапелював до робітників вертатися до праці. Филип Морей, президент Конгресу Промислових Організацій, до свого боку робить заходи, аби наклонити робітників покинути страйк.

УРЯД ЗАСТЕРІГАЄ 45% ВОЛОВИНИ ДЛЯ УРЯДОВИХ ЦІЛЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Зогляду на те, що федеральний уряд стінувся з поважними труднощами при закупі м'ясив для збройних сил, для потреб „ленд-лізу“ і для інших груп, що мають першентво, уряд повідомив різників, щоби вони відкладали 45% вбитих волів і коров для цих потреб.

Американський Інститут для Дистрибуції Харчів, каже, що багато фабриканти консервування ярин, не сподіючись від уряду субсидії для робітничої заплаи, думає закрити свої фабрики.

БІРНС ХОЧЕ ПОКІНЧИТИ „ЕПІДЕМІЮ РОЗСЛІДІВ“.

ВАШИНГТОН. — Джеймс Бірнс, директор воєнної мобілізації, видав заклик до обрх палат конгресу встановити один комітет, через котрий мають йти всі жалоби, що виникають з ведення війни. Каже він, що „епідемія конгресових розслідувань“ тільки розтрачує дорогий час.

СКЛАДАЄ ВИНУ ЗА РАСОВІ ЗАВОРУШЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВО.

МОБІЛ (Алабама). — Марвін Кокс, окружний директор уряду воєнної інформації, зложив вину за травневі кроваві заворушення між білими й чорними робітниками у доках підприємства „Алабама Дак енд Шипбилдинг Ко.“ на саме підприємство; мовляв, підприємство витворило в доках атмосферу, серед якої такі расові заворушення, які мали місце 25. травня, є природним явищем.

СПОДІВАЮТЬСЯ ВИСОКОГО ПОДАТКОВОГО ПРОЄКТУ.

ВАШИНГТОН. — Зогляду на опізнення, котре більшість високих скарбових урядників приписує ривалізації між департаментами уряду, конгресови видай прийдеться ухвалити закон, на основі котрого стягнеться з краю додатковий податок у сумі 30 біліонів доларів, аби тільки уряд дістав 16 біліонів, котрі зажадав президент за цей фискальний рік.

СУДДА ЗА СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — У публичній дискусії в справі повоєнної кооперації, Овен Робертс, член Найвищого Суду Злучених Держав, заявив, що одніюка надія світу щодо мира лежить у інтернаціональній федерації держав. Він казав, що народ Злучених Держав повинен і може таку організацію попірати. Він противився творенню нових „ліг націй“.

Виступаючий з ним у тій дискусії сенатор Джилет з Айови казав, що повоєнна співпраця між державами не повинна йти далі тої співпраці, яка нині існує між державами північної, центральної й південної Америки.

Президент Остерігає Італійців по Перемозі над Пантелерією

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт видав сприво до здачи острова Пантелерії Об'єднаним Державам заклик до Італійського народу скинути за себе прем'єра Мусоліні й фашистську партію, прогнати німців і привернути собі місце серед вільних держав Європи.

Президент остерігає італійців, що доля острова Пантелерії є заповіддю майбутніх подій, бо Об'єднані Держави не мають іншого виходу, як вести війну до повної перемоги. Президент говорить про Італійців як про великий миролюбний народ, який був би певно не зазнав лихоліть війни, якби його не був зрадив прем'єр Мусоліні у своїй боротьбі за особисту владу й звелчання.

Президент Рузвельт запевняє італійців, що Об'єднані Держави є згодні в тому, щоби гарантувати італійцям по зломанню німецького панування й поваленню фашистського режиму права рішати вільно, якого ненацистичного й нефашистського режиму вони захочуть.

АНТИ-ФАШИСТИ ХОЧУТЬ ПОВАЛЕННЯ Й ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

НЬО ЙОРК. — На святі річниці смерті італійського соціаліста Матеотті, котрого вбили скритовничо фашисти, ухвалено резолюцію, в котрій виказують жаль, що президент Рузвельт у своїй заклику до італійського народу домагається скинення тільки Мусоліні й фашистської партії, а не й італійського короля. За словами бесідників на вічу, влаштованім італійськими іммігрантами, італійський король є тісно зв'язаний з фашизмом.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВИЗНАЄ РЕЖИМ В АРГЕНТИНІ

БУЕНОС АЙРЕС. — Едвард Рід, радник американської амбасаді, доручив заграничному уряду Аргентини письмо секретаря стейту Кордела Гола про визнання нового режиму Аргентини урядом Злучених Держав. Того самого дня доручено Аргентині признання нового режиму урядами Британії й Канади.

Папа Заявляється Проти Соціальної Революції, а Є за Гармонійну Еволюцію

БЕРН (Швейцарія). — Папа Пій XII. промовляв до 25,000 робітників, що прибули до Ватикану з різних закутків Італії, на тему, як робітникам змагати до цього, щоби поліпшити свою долю і добитись слушних прав. Зазначивши, що попередні папи вже нераз підносили голос в обороні робітництва, Пій XII. остерігав робітництво перед фальшивими теоріями, що заповідають різні чуда і рай робітництву, якщо воно дійде до влади. „Спасення і справедливість не дадуться осміяну революційним шляхом, але еволюційним, при допомозі згоди“, казав Папа. Насилля, казав Папа далі, приносить тільки знищення, а не будуче, воно розбухує пристрасти, а не їх гамає. Якщо християнські закони справедливості і рівності присвчують поступові і розумній еволюції, то це є ще найкращий спосіб на здійснення чесних домагань робітництва, казав Папа.

ПОМЕР МУКАЧІВСЬКИЙ ЄПИСКОП АЛЕКСАНДЕР СТОЙКА

ВАШИНГТОН. — Апостольський делегат у Вашингтоні дістав відомість, що помер Александр Стойка, греко-кат. єпископ Мукачівської єпархії в Карпатській Україні. Прожив 50 років. Богословські науки кінчив в Будапешті, а в 1928 р. зістав висвячений на єпископа. Мукачєво було за його влади осередком найзав'язтішого москвофільства.

ПРО ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Доносять з Німеччини, що нацистська влада вивозить жидів з усіх країв, що є під німцями, на схід, себто головню на українські землі й там їх винищує газом, чи іншими способами. Кажуть, що німці влаштували жидівські погроми в Львові та в інших галицьких місцевостях. Жидів, вивезених з Франції, Бельгії й Нідерландів, мали нацисти вимордувати в Раві Руській. З жидівських гет на Волині мало залишитись уже тільки одно. З Рівня мали „виевакувати“ нагромаджених там 30,000 жидів, що означає, що їх десь вигублено. Рівне є осідком д-ра Еріха Коха, гавляйтера України. Д-р Роберт Лей, нацистичний президент Німецького Робітничого Френту, обізджаючи білоруські землі, мав казати в Білостоці й Гродні таке: „Жиди це є вибраний нарід, добре, але вибраний тільки на те, щоби його знищити“.

КОМУНІСТИ ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ

АЛЬЖІР. — Випущені ген. Жіролом з арештів 26 французьких комуністів видали маніфест, в якому звертають увагу на небезпеку, яка грозить Франції з боку тих генералів, що тепер захоплюють у свої руки всю владу.

ЯК ДЕРЖАВИ ОСІ ХОЧУТЬ ВОЮВАТИ ГАЗОМ, ВОНИ ДІСТАНУТЬ ГАЗУ. Так сказав президент Рузвельт у своїй публичній острозі проти вживання отруйних газів державами Осі. Як показує світлина, Америка не „блонує“: вона має кольосальні припаси бомб, набитих отруйними газами.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАЮЧІ ФОРТЕЦІ БОМБАРДУВАЛИ БРЕМЕН І КІЛЬ

ЛОНДОН. — Восьма Повітряна Сила Злучених Держав виконала в одному дні два налети, найбільші з усіх, які колинебудь повзяла, а то на німецькі пристані Бремен і Кіль, відомі субмаринові бази, що мають найсильнішу протилетунську охорону. Налети відбулись днем. Американці, як подають втратили 26 чотиромоторових бомберів. Це є найбільша втрата, яку колинебудь вони понесли. В славним налеті на Бремен з 17. квітня втрачено 16 бомберів і це була досі найбільша втрата, понесена підчас одноразового налету. Та не зважаючи на ті втрати, нанесена ворогові шкода є необчислима. Найважлише було те, що втрати були підчас налету першої формації, яка знищила цілковито протилетунську оборону. Ось тому бомбери, що надлетіли з другою формацією, вже могли спокійно докінчити своє діло, яке виконали „знаменито“. При тому ще треба додати, що німці скріпили оборону і вислали проти американських літаків величезну повітряну силу, найбільшу з усіх, як колинебудь висилали в таких випадках.

РУР ДАЛІ НИШЕНИЙ БРИТІЙЦЯМИ.

ЛОНДОН. — В тому самому дні, як американці бомбардували Бремен і Кіль, британські летуни знову бомбардували Рур, зокрема велике промислове місто Бохум. Але це вже було ноцю. Тут теж була завзята повітряна боротьба, в якій британці втратили 24 бомбери. Але самі німці признають, що британці заподіяли їм і тим разом „значну шкоду“. І тут німці скріпили теж оборону, намагаючись „останками сил боронити Рур від цілковитого знищення“.

ТРИ ІТАЛІЙСЬКІ ОСТРОВИ ВЖЕ ПІДДАЛИСЬ АЛІЯНТАМ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ГІБРАЛТАРІ АФРИЦІ. — По здобуттю Пантелерії й Лямпедузи, двох більших італійських островів, які пробували боронитись перед бомбардуванням, третій невеличкий острів, Ліноза, піддався команді британського контрторпедовця без вистрілу. Залога острова була невелика. Зате з Пантелерії вивозять полонених тисячами. Та наразі найважлиша справа — це доставити поживу.

НА СОВЕТСЬКИМ ФРОНТІ ДАЛІ „ВИПРОБОВУЮТЬ“

ЛОНДОН. — З советських комунікатів виходить, що на цілому фронті є активність головню в повітрі. Совети нищать залізничні комунікації, головню в окрузі Ореля. Подають, що знищили останнього тижня 498 німецьких літаків, а на протязі останніх шість тижнів 3,319.

АМЕРИКАНЦІ ЗНИЩИЛИ 29 ЯПОНСЬКИХ БОМБЕРІВ.

ВАШИНГТОН. — Вже відбулась друга велика повітряна боротьба біля Соломонських островів між японськими й американськими летунами. В тій боротьбі взяло участь до 50 японських Зеро-бомберів, з чого половина цілком знищена. Американці втратили шість літаків.

КОМАНДОС ВІДГРАЛИ В АФРИЦІ ВЕЛИКУ РОЛЮ.

КАІРО (Єгипет). — Боротьба Аліантів за посідання Африки вже покінчена. Тому, як кажуть, уже можна сказати всю правду про те, хто прислужився до цієї перемоги. Отже подають, що дуже багато допомогли британській командос, спеціально витреновані до того, щоби шкідити ворогові на його власній території. Згадані командос винищували на тилах ворога літаки, нагромаджені для налетів на Аліантів, як теж давали відомости про всі його рухи. Командос мали навіть свою „головну квартиру“ таки недалеко самого ген. Ромеля.

МІЛІОН НЕЗДАЛИХ ДОМІВ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — На 13 мільонів мешкальних домів в Англії є один мільон таких, які цілковито не надаються для того, щоби люди могли в них жити.

ЗНАМЕНИТО РОЗВ'ЯЗАЛИ ХАРЧОВУ ПРОБЛЕМУ.

ЛОНДОН. — Англія може виказати дуже добрі успіхи на домашньому фронті, коли іде про харчову справу. Особливо знаменито є контрольована гуртова продажа харчів. Толкують собі це в першу чергу карністю англійців, що підпорядкувались урядовим приписам і їх солідно виконують. Але допомогло цій справі теж і те, що уряд призначує річно 145 мільонів фунтів стерлінгів на допомогу фермерам і тим, що спроваджують поживу споза Англії.

НАВІТЬ НЕ МОЖНА НАРІКАТИ

ВІШІ (Франція). — В цілій Франції відчувається брак хліба. Та так є, що цей брак треба зносити мовчки, бо не можна голосно нарікати. Офіційно — нема ніякого браку. Бракує поживи тому, бо минулого року скоро зліли те, що принесли живна, а довозу з Африки не дописали. Тепер буде ще гірше.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Печатаний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед новим числом, в котрому оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Subscription rates table with columns for PEREDPLATA (Prepayment) and SUBSCRIPTION RATES (Subscription Rates) for various durations like one year, six months, and three months.

Ще Один "Американський Плян Бевериджа"

Великі американські газети пишуть мало про новий проект суспільного забезпечення, що його внесли в сенат Вагнер і Морей, а в палаті репрезентантів конгресмен Динджел.

І справді новий проект Вагнера, як його загально називають, є без сумніву одним з найзамітніших законних проектів. Багато знавців признає йому вищість над тепер уже ославленим рапортом Плянової Ради Державних Ресурсів.

Під іншими зглядами новий проект Вагнера йде по лнії рапорту Плянової Ради Державних Ресурсів. Він радить установити замість теперішньої скомплікованой федерально-стейтової системи забезпечення проти безробіття одну систему на весь край.

Справжні прихильники суспільного забезпечення відкрили три недостачі законопроекту Вагнера: Перше, що проект забезпечує лікарську поміч, але не дентистичну, що є поважною недостачою, коли йде за діти, котрі в Америці часто терплять внаслідок браку дентистичної опіки.

Це лежить в інтересі громадян й громадянських установ; зацікавлених в суспільному поступі, подбати за те, аби проект Вагнера був належно передискутований в громадянстві й конгресі й остаточно став законом, якщо не в поправленій формі, то принаймні в такій формі, в якій він був внесений.

Женім Ворожі Підшепти!

Секретар війни Стимсон розкрив публично огидну кампанію підшепти проти одної з суцїх частин американських збройних сил, а саме жіночого корпусу армії ("жаакс").

За заявою секретаря Стимсона, цей корпус представляє поважну силу. Досі приступило до нього коло 65,000 жінок, а кожна така жінка звільняє від якоїсь служби, потрібної для війська одного воїка, який завдяки тому може бути вжити на фронті.

З жінками боротьба лежала в тому, що жінка дуже залежна від публичної опінії, передусім щодо своєї моральної репутації. В неї й вдарив ворог. Отже пущено проти жіночого корпусу в рух низку підшепти, що мовляв жінки того корпусу поведуться свобідно з воїками та що з цієї моральної свободи, чи властиво сваволі, виявляються опісля різні наслідки в виді полових недуг і потомства.

Рівночасно пішла акція з інших сторін. Конгресменки, наприклад, стали думати над тим, чи не можна би запобігти поширюванню таких сліток законним способом, а представники релігійних організацій ствердили публично на основі розслідів таборів жіночого корпусу, що родичам нічого боятися за моральний стан дочок у корпусі.

пущено в обіг підшепти, які водночас ударили в жіночий корпус та підірвали довіру до військового командування. Пущили саме чутки, що саме командування військ, замість поборювати лихо в жіночому корпусі, потурало порокам, а старалося запобігати тільки наслідкам, чи пак їх затирати.

Воєнний департамент мовчав, припускаючи певно, що в Америці люди досить дозрілі, аби на такі слітні ловитися. Коли однак ці чутки помістила як правдиві факти одна велика швейцарська газета, зрештою відома зо свого ізоляціонізму, департамент війни бачив, що прийшла пора ділати, бо тепер уже видно читачі газети можуть справді подумати, що чутки правдиві. Тому й виступив секретар війни на пресовій конференції з відповідним розкриттям щодо цих слітень. Він зазначив, що ті підшепти не мають ніяких основ у фактичному стані, що підшепти могли вийти тільки від ворога та що вони можуть бути поширювані тільки людьми, байдужими на інтереси Америки.

Відомо, що в Америці є багато жінок, які вийшли з війни, але вони не мають ніяких основ у фактичному стані, що підшепти могли вийти тільки від ворога та що вони можуть бути поширювані тільки людьми, байдужими на інтереси Америки.

З Канади про Напад на К.У.К.

Канадійська і канадійсько-українська преса відгукнулись цілком зрозуміло, в сильній, рішучий і поважний спосіб на напади Богомоля, Тичини, Корнійчука чи Гречухи, звернені проти Комітету Українців Канади, за те, що той Комітет взяв в оборону право українського народу на самостійне життя.

"Новий Шлях" з 5. червня в статті п. н. "Закоротка рука", стверджує, що виступ Богомоля й тов. мав "зміцнити становище горстки канадійських большевиків українського походження до тієї міри, щоб канадійська публична опінія уважала їх виключними місцевими виразниками політичних стремлінь українського народу в Україні, а навіть репрезентантами усіх канадійських українців".

А далі пише так: "Сьогодні нам уже зовсім я-

сне, що довга рука з Москви хотіла завдати смертельний удар канадійсько-українським організаціям, які не хочуть скакати під звуки червоної імперіалістичної балаалайки в Москві, а глядять на всі міжнародні й народні справи, в тому й на українську справу, з точки погляду Атлантийського Чарту, Чотирьох Свобід і тих усіх вольностей, які аліантські провідники — Чорчил і Рузвелт — визнали аліантськими цілями цієї війни.

"Удар Москви не збив із ніг Комітету Українців Канади не зрушив із національних позицій канадійських українців..."

"Удар Москви" був вимірний цілком і в корисних для неї обставинах. Він був сильний, але не смертельний. Канадійські українці, які жертвують собою за виграння цієї війни, не пожадують пожертви на те, щоб і мир по цій війні був виграний. Ради виграння того миру вони в потребі забірають і забіратимуть голос і в українській справі... Всікі чужі, позаканадійські руки, закороткі, щоб замкнути уста канадійським українцям... На напад з Москви ми вже дали словну відповідь, а тепер старатимемо дати ще іншу відповідь. Ми відповімо збільшенням нашої праці для воєнного зусилля Канади. Це буде одно з завдань Конгресу Українців Канади."

Знов "Будучність Нації" з 1. червня в статті "Москва нападає на Комітет Українців Канади" читаємо ось що:

"Раби, підніжки, грязь Москви! Такими словами називав найбільший український поет, Тарас Шевченко, в "Посланні" тих членів українського народу, котрі в його часах зраджували Україну й йшли до москалів. Кралялося з жалю серце цього великого сина України, коли вдив, як декотрі українці розпинали своєю зрадою любу Україну..."

"І шні, коли наша люба Україна стогне в страшній неволі, земля її спадена, порана ворожими стрільнями, засяна кістками вірних синів, знаходяться ще невірні її сини, котрі своєю зрадою розпинають Україну, запроднують її у страшне ярмо рабства."

"Недавно тому Комітет Українців Канади вислав меморіал до прем'єра Канади Макензі Кінга, в якому заявив, що український народ бажає самостійної держави, а на основі історичних даних подав, що земля, за котрі спорили між собою поляки і большевики все були, є, і будуть зем-

лями і власністю українського народу.

"І повторились сумні часи рабства з часів Тараса Шевченка."

"Однак цим разом лютим ворогам України не повелось..."

"Ми від себе питаємо: від коли то є злочинним домагатися свободи для якогось народу?"

"Чи може тому, що лютий ворог цього не хоче і боїтсья?"

"Ми живемо в XX. столітті, де кожний народ має право на свободу і незалежність в своїй власній державі. Український народ засвідчив це право через століття кровю соток тисяч своїх найкращих синів. Ми тепер якраз боремося за свободу і проти напастей тиранів. До цього зважав і Тарас Шевченко:"

"...Вставайте, Кайдани порвіте, І вражою, злою кровю Волю окропите!"

НАСЛІДКИ БОМБАРДУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРН (Швайцарія), (ОНА).

Повітряна фльота Об'єднаних Держав вже так далася німцям в знаки, що вони зачинають проклинати того, що видаму лїтаючу машину. Були колись часи, що німці грозили своїми нурцями цілому світові, а нині сотні тисяч німецького народу блукає по краю і проклинає американську повітряну флоту. Американські летуни вже так знищили деякі околиці в Німеччині, що камінь на камінь не остався. Там вже є сотні тисяч бездомних людей. Вони ходять голодні і босі, бо гітлерівська воєнна машина не передбачувала чогось подібного і не подбала за те, що як в якійсь околиці буде повітряний рейд, то народ повинен мати не тільки підземні сховки, але й нагоду негайно виїхати в іншу сторону. Гітлерівці чомусь були певні, що Аліанти не будуть бомбардувати Німеччину й не робили великих приготувань. Тепер переконалися, що це була помилка, але вже запізно.

До Швайцарії прийшла вістка, що лід час аліантських рейдів втікає з концентраційних таборів багато інтернованих людей. Вони укриваються в лісах, а відставшись до швайцарської границі, стараються дістатись до Швайцарії.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКІСЬ ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВІСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКОГО ОБОВ'ЯЗКУ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ПІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Раб про "Обеднану" і "Вільну" Україну

Промовив отже й сам "голова Президії Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки". Підписався як "Михайл Гречуха". Написав відозву до українських большевиків в Америці. Бо й до когось іншого міг би промовляти? А дістали ту відозву, очевидно, большевицькі "Українські Щоденні Вісті". Пишуть в числі з 6. червня, що Гречуха вдарив "по фашистських підсобниках, які намагаються відділити Україну від вільного союзу радянських народів".

У відозві цього Гречухи до "наших братів українців в Америці", читаємо, що український народ обеднався "міцно довкола свого мудрого провідника і керівника Сталіна". І булоб там, як виходить з слів

Гречухи, усе гаразд, якби не те, що:

"Група самозванців з так званого "Комітету Українців Канади" почала стару пісенку про відділення "України від Радянського Союзу", та про "окрему українську державу в Європі".

У звязку з тим читаємо ще ось що: "Та український народ чув уже цю пісенку, він знає, на яку арію вона співається: арія була спрєпарована в Берліні. Її співали кайзерівські грабіжники в 1919 році, коли вони йшли торгувати і плюндрувати Україну та мріяли зробити її своєю колонією. Тепер знову чути цю саму стару брехливу пісенку, отже, виходить, що ті, які хотіли поневолення України, ще не вигинули. Наш ворог знає, що Україна не мо-

же бути поневолена, коли її обороняють всі вільнолюбні народи Радянського Союзу. Щоб задоволити Гітлера, фашистські підсобники хочуть відділити Україну, ізолювати її, змусити її шукати за союзниками між смертельними ворогами — гітлерівською Німеччиною і польськими поміщиками, які й до сьогодні не можуть погодитись на велике історичне об'єднання українського народу. Їхня брехлива пісенка ле обмане нікого. Весь український народ знає, що вільна Обеднана Україна можлива тільки як радянська держава, на вільній основі, в системі великого братерства народів — в системі Радянського Союзу. Нема іншого шляху до щасливої будучності, нема іншого шляху до добробуту і слави України..."

Ще мабуть історія людства не занисала, щоб і десь у якогось народу був такий президент, щоб ось так напад на таких, що хочуть, щоб його "держави" і його народ стали справді вільними. Гречуха ввійде в цю історію як класичний зразок того, до якого упадку може дійти людина в диктатурах і тоталітарних режімах, стаючи сліпим знаряддям цієї системи. Вона, як бачимо, готова виявити себе навіть ворогом свого власного народу, затративши почуття національної честі і гідности, які має свобідна людина, чи навіть людина в неволі, але з свобідною, а не рабською душею, налагодиться, а не прийде, як хоче.

"А щом ми йому налагодимо? У нас панського нічого нема, та й не знаємо, що для панів треба".

— Дурна ти, душко! Не усе одинокую хліб-сінь Бог дав, що пану, що усякому чоловіку? Чого тут? Що є, то й подамо. Ми не пани, і він знає, що в нас панського нічого нема! Та і об тім не турбуйся. Й постачу усе. Ти йди собі на вулицю грати, а я покличу Домашу: та була у пана наймичкою, та знає, де що як зварили. А ти не турбуйся ні об чім.

Як же такі Галочки, будучи хазяйкою, та не турбуватися? Роботу свою заховала, кажучи: "Вже тепер ні к чому починати квітки вишивати, вже суботонька. Я ліпше нароблю квітки з шпалер, та завітчаю святі образи; он і голуби вже старенькі, треба новеньких зробити; та і піч, бач, як поколупалася!..."

От і покликала зараз наймичку і звеліла усе ту глину на печі, що поколупалася, стерти та новою позамазувати скрізь. Бо піч була з зелених

водолажських кахлів, та на споях червоною глиною позамазувана, та так гарно було, що не то що!..."

Наймичка піч пора, батрак долівку землею рівня, де повинувалася, а Галочка вже квіточки, та які зміла, які знала, самих гарних нарбила і голубів новеньких попришивувала. А сама усе турбується думкою: "Коліб же гарної рибки придбали! Хто то в них буде купувати? Що то, якби мені воля: я сама пішлаб на місце та й купилаб, якої сама знала... щоб не стидно було".

От у неділю, чи пообідала мерщій чи ні, зараз Галочка підмела велику хату, повісила на кілочок чистий рушник, довгий та предовгий, та мудро усякими цвітами вишитий, накурила ладаном кріпко і заперла хату, щоб не видихалася, поки... У кімнаті стала вбиратися. І що то вирядилася! гарно та прегарно! Дорогого нічого не брала, так ліпше від простенького; та як же то на ній усе чепуренько, любенько, штепненько, як на картинці. Чи пора чи не пора збиратися, вже вона і вибігла... Бі-

жить вулицю і землі не доторкається, а на душі так їй чогось то весело, та весело!... Добігла — і дівчат нема нікого! Зирк, і на колоді не сидить... Батько ще не вийшов. А вже з десяток халахурів вже і швандяють по вулиці, дождають збору дівчат.

Що тут Галочці робити? де їй дітись? "А що за прелінні дівчата", думала собі, надувши губенята з серця та мотаючи рушником, що узля підперезатись. "Чи вони сплять, чи що? Але і досі не виходять; а там гляди, і вечір, а там і піст кінчається. Кожми награвомось? Побіжу їх збирати мерщій".

(Далше буде).

ЩИРА ЛЮБОВ

Незабаром прийшла і Галочка, та чи роздзялася чи ні, чи поприбирала своє усе чи ні, а вже питається: "Що то за пан з вами, панотче, сидів?"

— То такий пан, доно, що благодать Господня! Я і не бачив нікого простішого, як він. Не гордий, таки сам своїми руками узвав та й посадив мене край себе. Та що за преумні розговори говорив! По вік того не забуду. Обіцявся і у ту неділю вийти до мене: каже, що йому зо мною буцїм то весело було.

Здається так, що Галочка, почувши, що цей офіцер у ту неділю вийде, неначе трошечки почервоніла, так на одну годиночку, а далі і каже: "Мабуть що десь що розумне говорив, бо на нас і не дивився, і хоч я двічі проводила дівчат у кривого танця край са-

проліски у садку Олексієвому процвітали, так було гарно, що аж дух радувався. Галочка устала веселенька, рум'яна, красивіша і вона здавалася: упоравши, що треба було, сідаючи за роботу, перелічила: скільки днів зосталося до тієї неділі? Мабуть за тим, чи не ввспіє докінчити свою роботу... Однак лівши, як сказала: "суботонька, а там і неді..."

Та влять щось то зарум'янилась трошки, та ніби усміхнулась, махнула ручкою і сіла швидче за роботу.

"Таточку-голубчику!" сказала Галочка, як увійшов батрак, управивши батраків: "це мені на вдивовижу! як такі можна, щоб сонечко стояло, а щоб земля ходила? Це мабуть панські вигадки?"

— Ні, доно, зовсім не вигадки, воно так і є. От як мені учора офіцер розказував... Тут Галочці щось веселенько стало на серденьку... Мабуть, вона зрадувалася, що почує, що і як у Божому світі робиться? Може...

віка ще і не бачив. А Галочка йому в одвіт тільки і промовила: "Еге!" а то усе слухала пильно і усяке слово запримітила, і жалувала, що нікому їй розказати того усього, що офіцер казав батькові.

У середу Галочка вдихнула, та й подумала: "Як то ця неділя довго йде! скільки вже днів, а ще й досі серед! до неділі ще..."

І вляти вона закраснілася... У суботу увійшов Олексій у хату швиденько, та й каже: "Знаеш, Гаю, що я надумав? Офіцер зовсім не нищий і зовсім не гордий. Закличу його до нас полуднувати завтра". Галочка так і сторопіла. Дума, і не зна, що сказати.

Батько влять її спитав: Чи добре так, чи як думаєш? "Та воноб то, пожалуй, добре", ледве промовила Галочка: "так глядіть тільки те, чи підже він до нас, до простих мужиків?"

— О, я знаю, що підже, сказав Олексій. Коли посадив мене край себе і казав, що ми перед Богом усі рівні, так такий вже не одурається від хліба-соли. Та і щож? Збері-

Огляд Новин

(Подає Елмер Дейвіс, Директор Бюро Воєнних Інформацій).

Війна на Тихому Океані.

Токійські пропагандисти тепер жалюються, що залога на Атту була значно слабшою ніж американські військові частини. Певно, що була слабшою, хоч не настільки, як то заявляє Токіо. І за це маємо дати признання нашим командуючим. Завданням війни є перемога. І то перемога за найменшою ціною. Сносів досягнення того — першими прийті і з більшим числом воєнків. З бігом війни японці будуть змушені все більше й більше парікати на те, що їх було менше.

Якраз рік тому відбувся бій, в якому японці не були в меншому числі, навпаки їх було значно більше. Це повітряний і морський бій біля острова Мидвей. Наша там перемога була поворотною точкою у війні на Тихому Океані. Місць стримано ворога на Коралевому Морі, але він все ще тоді був дуже сильним, а наша морська флота ще не прийшла до себе після погрому в Перл Гарбор. Бій біля Мидвей провадили ми з напруженням сил. Те, що наша морська і військова команда збрала все, що мала до розпорядимості, в точному місці і в точний час, свідчить про її високу вартість. До того часу ми все думали, де на нас нападе ворог; але в бою біля Мидвей японська флота втратила ініціативу і вже більше її не відзискала.

Японська окупація островів Атту і Кіскі була частиною ціни, яку ми заплатили за перемогу у Мидвей. Вони послали порівнююче мало війська на Алевтські острови в надії, що наша команда відтягне сили від Мидвей і Гаваїв — головної мети нападу. Наші провідники знали це добре. Знали, що малі острови на кінці Алевтської групи мають менше значіння і ми можемо їх відібрати у відповідний час. Накопич ми втратили Мидвей, то на сьогодні можливо довелось боронити наше власне західне побережжя

замість того, щоби битися в Новій Гвінеї та на Соломонових островах. І всеж є люди в цій країні, які вже рік кричать, що Алевтські острови є найважливішим місцем на Тихому океані. Може тому, що належать до Америки, хоч дуже мало американців бачили їх до війни, і треба їх негайно відібрати, без огляду на те, чи ми чогось не зробили деінде. Таким думанням можна протаргати кожну війну. На щастя наші начальники штабу доказали, що знають своє діло.

Французька Єдність.

Де Голь і Жіро вкінці зійшлися і zorganizували комітет, який має правити всіма французькими територіями, не окупованими ворогом, аж до часу, коли буде звільнена сама Франція. Тоді цей комітет передасть владу тимчасовому урядові, який буде встановлений згідно з законами Французької Республіки. Так буде відновлена Французька Республіка, та, якої ідеї свободи, рівності та братерства Петен та інші віщисти думали, що вже знищили. Згода, довершена в Альжирі є перемогою над реакційним рухом, вітленням якого є Віші; вона є запорукою, що французи відновлять свої свободи у Франції.

На підставі тих інформацій, що є під рукою, заслуга за те порозуміння належить головно двома особам — генералові Карту, який користується довірям Жіра і де Голя, та Жан Монне, який найбільше спричинився до звільнення уряду Жірова в Північній Африці та на його переміну з воєнного і бюрократичного на управління довірених осіб, які працюють для республіки. Але до остаточної згоди дійшло без дешевого політництва, головно з боку де Голіста. Жіро тепер усуває деяких осіб, проти яких рішучо був де Голь. Щоби нова влада мала успіх, міг би і де Голь цілком певно позбутися деяких осіб.

ПРЕЗИДЕНТ ВИТАЕ СУСІДА. — Іхнійо Моріго, президент Парагваю, відвідує президента в Білому Домі.

дять до ворожнечі між ними, а навіть до збройного конфлікту. Завданням подітного провяду наші є усувати всі непорозуміння шляхом мирним, а з другої сторони, також зискати для своїх цілей на міжнародному полі якнайбільше число прихильників, щоби на випадок збройної боротьби з другим народом, могли одержати від них матеріальну й моральну підтримку, або в крайньому випадку, осигнути від них хоч „прихильну“ нейтральність. Бо від числа і сили союзників, як і числа й сили ворогів, дуже часто залежить успіх або неуспіх боротьби. Давна німецька заєда „чим більше ворогів, тим більше слави“, показала у практиці дуже нерозумною.

Коли державні народи роблять усі зусилля, щоби дати до ось таких договорів з сусідами, то тим важливішою ця справа для повноценних народів. Не маючи змоги створити власну збройну силу, поневолені нація мусить позискати для себе симпатію на міжнародному ґрунті. Не для того, аби вона рахувала на чужу поміч, а тому, щоби безпосередно незайнятимі народи чи держави не ставали на перешкоди її визвольним змаганням та не ставали по стороні гнібителя. Аби поневолені нація могла осигнути такі позиції на міжнародному полі, вона мусить показати світові, що вона існує; переконати його про своє право на самостійність та про свою здібність до самостійного життя. Рівнож поневолені нація мусить виказати свою культуру, доказати, що їде з духом часу, бере активну участь у всіх його культурних провах, та тим самим має право заєсти „в народів вільнім колі“.

Очевидно, що вороги нації будуть старатися всіма силами затемнити та перекручувати історичні факти та предожити світові цілу історію поневоленого народу в такому світлі, як це для них найдогідніше. Цю ворожу працю поневолені нація мусить спаралажувати; представити історичні події в правдивому світлі; видігнути з них усе, що могло би принести якісьбудь користі для історичного обожовлення права нації на самостійне державне життя та пощирвати це всіма мовами по цілому світі так, щоби про них знали не лише вибранці, але й найширші верстви усіх народів світа.

Не менш важним являється знання власної історії для цілого поневоленого народу, бо воно звязує минуле народу з його сучасним. Бо, як каже польський генерал Л. Меро-славські: „Смертельного небезпекою для поневоленого народу, щоби

він, чи то з привычки, чи то з перетомі, або з дрімоти, не признав своєї визинці за звичайне мешкання, та не розлюбувався в ній, а далі, щоби через його мовчання не передав своїм гробарям права заступати себе на зборах інших народів. „Це, що було бідєм і стидом для нас старших, не повинно перестати бути ним і для цієї молоді; в той сносій поміж поодиноким знева нашого мученичного ланцюга — не повинна мов ржа — закрядатися бездієвність. Ми, поляки, любимо малювати народи, щоби не журитись за завтрішнє, бо мають з чим на це завтра ждати, та даремно хочемо себе заговорити та співом заглушити наш сором“.

Мазурик і Фецин. Промовляя д-р Лайнг, предсидник департаменту скарбу. Він говорив коротко і зрозуміло. Ось так: Америка є у війні і її мусить виграти. Не може й подумати, щоби програла, бо тоді горожани цієї країни мусить би платити величезні кошти воєнних репарацій і спосіб їх життя впав би до низького рівня. Отже в інтересі нас всіх є, щоби війну виграти, а що війна коштує гроші, то їх мусимо зложити через закуп воєнних бандів.

РЕКОРДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ ПІД ПРОВІДОМ ПРОФ. О. КОНИЩА

Уже минуло два місяці від часу, як зачато проби Українського Хору, підбраного проф. Олександром Кошицем, що під його орудою підготовляє репертуар з українських пісень для їхнього зареєстрування. Це вже останній тиждень проб. А хто на них був, чи може вже чути рекорди, що вже набрані, той може поділитись з українським загалом хіба тою милою вісткою, що оте на докінченню прекрасне культурне діло, що внесе радість в кожну українську хату в Америці та приєднає українській культурі нових прихильників в американському світі; Поборенню отже незвичайно важкі труднощі з добром співочих сил, як й інші. І тому вже незабаром почнемо в найкращому виконанню чудові українські коляди, шедрівки, та історичні, козацькі, стрілецькі, гуцульські, лемківські чи інші пісні, в аранжировках найкращих українських композиторів.

Чеський президент Бенеш перебуває тепер в Шікаго, де відбуває наради з чеськими громадянськими діячами. В часі його побуту в Шікаго урядують чехи, а подекуди й словаки, окремі віча для своїх, а окремі для американців. Чехам, малому народові, а словакам ще меншому, дуже

ШІКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Подає СТЕПАН КУРОПАСЬ.

Українське Віче продажі воєнних бондів відбулося у нас в неділю, дня 23. травня, в Домі Відділу Українського Народного Союзу. Не зважаючи на солідну підготовку з боку Ліги Американців Українсько-Походження, яке це віче урядувало, широкого розголосу на радіо і в пресі, участь українців на цьому вічу не була такою, як можна було сподіватися.

Правда, був дощ, були й інші підприємства. Та зате треба ствердити, що був успіх в продажі бондів. Це було перше віче, де т. зв. обітніці (шведжес) на закупи бондів не мали місця. Тут треба було купувати бонди за готівку. Присутні на вічу купили готівкою на 10 тисяч бондів і стемсів. Купно бондів на вічу було почене з вибором української „Мис Либерті“. Кандидатки на цей титул, себо пані Дворянин і панні: Павліна Попадюк, Олена Куць, Ольга Николаїшин, Емілія Левтух, Емілія Курко і Марія Роменів, продавали бонди ще й перед вічем.

По продажі бондів спеціальна комісія ствердила, що панна Ольга Николаїшин, продала найбільше число бондів. Тому проголосили її українською репрезентанткою в конкурсі всіх національностей, що відбудуться ввєднію, дн 20. червня в „Медайна Темпел“ з нагоди Всенационального „Геджен“. Там репрезентанти — дівчата від всіх національностей будуть змагатися за титул „Мис Либерті“ — міста Шікаго.

Віче було почене з концертом. Співав хор ім. Лисенка під провідом п. Атаманця. Соловей співав „Зі снігу на полі“ на Мазурик і Фецин. Промовляя д-р Лайнг, предсидник департаменту скарбу. Він говорив коротко і зрозуміло. Ось так: Америка є у війні і її мусить виграти. Не може й подумати, щоби програла, бо тоді горожани цієї країни мусить би платити величезні кошти воєнних репарацій і спосіб їх життя впав би до низького рівня. Отже в інтересі нас всіх є, щоби війну виграти, а що війна коштує гроші, то їх мусимо зложити через закуп воєнних бандів.

Промовляя ще: Роман Смух, Богдан Целехович, Михайло Петрик і пані Марія Костів. Жіноче Товариство ім. кн. Ольги держало порядок.

Дуже мокре літо маємо в Шікаго й околиці, та взагалі в цілому середньому заході. Немає дня, щоби не падав дощ, як не в день, то вночі. Місто не відчуває цього так дуже, бо зможе і висхне, але провінція тернить; фермери спізнєні з роботою і поділ їх праці так нарушений, що вже майже пізно сити кукурудзу чи стручкові насіння, а на бароболу уже час найвищий. Вегетатійний період — себо так потрібний для життя деяких рослин вже дуже скорочений безнастанними дощами, так, що тисячі акрів остануть цього року можливо пустою. Зате на городовину це добре. Навіть шікаговські „вікторі гарденс“ вже мають салату і цибулю, готову до спожиття. У звязку з безнастанними дощами повиливали ріки і залляли тисячі акрів найкращої землі.

Чеський президент Бенеш перебуває тепер в Шікаго, де відбуває наради з чеськими громадянськими діячами. В часі його побуту в Шікаго урядують чехи, а подекуди й словаки, окремі віча для своїх, а окремі для американців. Чехам, малому народові, а словакам ще меншому, дуже

легко урядувати народні віча. Вони вже мали свою державу і їх ніхто не збирається покищо проковтнути. З ними є світова опінія; їх всі розуміють і їм стараються допомогти. Для них двері відчинені до посади міста, до радіових передач. І до преси їм легше дістатися, а то й до президента держави. У них легко бути діячем, чи бідером.

Зате інакше з українцями, хоч їхні предки проляли ріки крові за княжих і козацьких часів, обороняючи християнську цивілізацію перед ріжними Джингіс-ханами давних і новітніх часів. Часописи боятсьязгадати за право України до Свободи, бо ніби „не треба дразнити союзника“, а Советський Союз устами своїх державних мужів виразно голосить, що забере соборну Україну під свою опіку. Значить воля для наших братів в Україні не буде. І так 45-мільоновий народ то вирнає то потпає. Раз пишуть за нього забгато, другим разом і словом не хочуть згадати.

З приводу цього не треба попадати в звіру! Треба лише нашим людям знати, як це тяжко приходить нерозпрацювані для правди — помагати поневоленім братам. Пишу це тому, бо чую, що нині люди ще даліше говорять: „Всі щось роблять для своїх братів в краю, а за нас не чути.“

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ Оповідання.

- Франко Іван: Лис Микита. \$ .50
- Леонтина Лучківська: Домашня Кухня або як Варити і Печ. Часть I і II. Ціна \$ .75
- Великий Сонник з Нумерами. Брош. \$ .40
- Міліоні Снів. Український Сонник. На підставі Халдейських, Египетських та Перських джерел. Без нумерів. Брош. \$ .60
- Поланія Б.: Кімната з одним входом. Сензаційна повість. \$ .50
- Поланія Б.: Товариш успіху. Сензаційна повість. \$ .40
- Церковні Пісні з нотами, на всі вітала цілого року. Брош. \$ .50
- Рахунчик книжечка \$ .50
- Річне Слово, збірка новел і оповідань українських авторів, бр. \$ .75
- Д. Дорошенко: Славнянський Світ у його минулому й сучасному, в трьох томах. Брош. \$1.25, опр. \$1.50
- П. Куліш: Чорна Рада, хроніка з 1663 року, повість з ілюстраціями, бр. 75 центів, опр. \$1.00
- Ю. Федькович: Люба-Згуба, повість, опр. \$ .35
- І. Сорокати: До Силу і Прикладі \$ .20
- К. Холькевич: Отаман Зелений, сучасний роман, в трьох частинах, бр. \$1.00
- Г. Хоткевич: Камінь Душа, повість, брош. \$1.50
- Чайковський А.: Не було виходу. Історія одної парцеланти. Оповідання з галицького життя \$ .35
- Чайковський М.: За сімю сонця. Фант. оповідання. Опр. \$1.25
- Кобиланська Ольга: В неділю рано діла копали. Оповідання. \$ .65
- Черняк Іван: Люди з Чорним Північним. Повість. Брош. \$ .40
- Вибір творів Ю. Федьковича. Брош. \$ .40
- Франко Іван: Оповідання. Зміст: Малий Мирон, Гриньва шкільна наука, Оаовець, Борис Граб і інші \$ .65
- Чехов А.: Оповідання. Переклад О. Бабій \$ .25
- Філіпчук І.: За Сан. Іст. оповідання, 2 томи \$ .40
- Кисілевська О.: Швайцарія. Короткі загальні уваги про Швайцарію. В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так, що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швайцарії і її промисл \$2.00
- Філіпчук І.: Булівинний Держави. Історична повість з XII віку. Бр. \$ .70
- Філіпчук І.: Братія любов \$ .75
- Яворський: 1,000,000 Галицької Армії \$ .50
- Лисенко А.: Запорозька слава. Брош. \$ .50
- Дупченко В.: Життя Перісського Чоловіка та сучасних джунглів. Опр. \$ .85
- Том II. Вітала та революція. Брош. \$1.75
- Том III. Батько і син. Брош. \$1.50
- Дойль К. (7 книжечок): 1. Душогуство в Абей Грондж. 2. Пестра Стяжка. 3. Захований Келінод. 4. Чоловік з Бізною. 5. Вітаний палець. 6. Шість Наполеонів. 7. Танцюючі фігури \$ .75
- Лукаш Ф.: Краса життя. Оповідання \$ .20
- Кервля Д.: З тавром убійника. Повість, переклад М. Лотоцький. Є це книжка пригод благородного чоловіка, закинутого судьбою в дірку країни північної Канади \$ .80
- Лейскі Богдан: Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльності, написаним В. Верниволею. Том I. Вірші, том II. Проза. В полот. опр. \$5.00
- Левківський-Печей Іван: Над Чорним морем. Повість Опр. \$1.50
- Лотоцький А.: Кудиль і меч. Істор. повість з кінці 15 і поч. 16 віку \$ .80
- Мельник-Матвій Микола: За своє горло \$ .25
- Кобиланська Ольга: Чарівна. Героїня Патака Верковичівна виступає тут „важодською“ з прещством до мішанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної еманципації припобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоби він її не принижив. Тому то відкидає обмеженого ордина, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка. В люксовій оправі \$2.75
- Кобиланська О.: За ситуаціями. Повість \$ .50
- Печуй Іван: Кайдашева сім'я. Повість. Опр. \$1.25
- Поліщук К.: Розпята душа. Оповідання з латинського життя \$ .20
- Леонтович Р.: На про. Повість з української старини \$ .50
- Білозерський О. М.: На перелозі. Іст. повість. Часть I і II. Брош. \$1.00
- Бузідовський В.: Нерозлучні. Оповідання з другої половини XVII століття. Часть I і II \$ .80
- Пайковський А.: Перед зримом. Історичне оповідання \$ .50
- Бірюк І.: Проти злочину. Повість на тлі подій 12. віку \$ .50
- Захар І.: Халаска дитина. Повість \$ .40
- Годуцький М.: Рік грози і надії 1914 \$ .40
- Косач Ю.: Тринділіта чета. Оповідання \$ .50
- Кучинський Р.: У зорях Беснука. Повість з стрілецького життя. Бр. \$1.00
- Новиков О. Прибій: Суєца. Перекл. з російського. Часть I і II. Опр. \$2.50
- Майрик Г.: Голем. Оповідання. Опр. \$1.50
- Свидницький А.: Люборавці. Сім'яна хроніка. Опр. \$1.50
- Чайковський А.: Владаячесь. Опов. з козацької давнини. Брош. \$1.00
- Шевченко Т.: Гайдамаки з порт. автора і ілюстраціями. Брош. \$ .50
- Крушельницький А.: Змагання. Повість. Брош. \$1.00
- Антоневич В.: Коротка Історія Козаччини з ілюстраціями і картою України. Брош. \$ .65
- Юлія Берн: Чорна Індія, на українську мову переклад Мирослав Кап. Опр. \$1.50
- Гавриляк Ляко: Тернистим шляхом \$ .30
- Син України. Історична повість у трьох частинах з ілюстраціями і мапою. Брош. \$1.25
- Іван Бугера: Українське Весілля на Лиминцях \$ .40
- Остал Мисевич: Український Весільний Обряд у Бойківщині \$ .60
- Горнішський П. І.: Під прапором Хмельницького. Історичне оповідання з переломом М. Голубин \$ .75
- Острівський В.: За грошем. Оповідання \$ .50
- Годуцький Микола: За український Львів. Епізод боротьби XIII—XVIII. в. \$ .25
- Годуцький Микола: Гей, видно село. Нарис. Опр. \$ .75
- Виноле Л.: Бен-Гур. Повість з часів Ісуса Христа. Опр. \$1.25
- Гашек Ярослав: Пригоди доброго воика Швейка в Салтовій Білі. (Швейк на фронті). Авторизований переклад з чеського \$ .90
- Гашек Ярослав: Пригоди доброго воика Швейка в Салтовій Білі. (Швейк в Європі) \$ .90
- Юліан Тарнович: Ілюстрація Історія Лемківщини \$1.00
- Толстой Лев: Відродження. Два томи в 3-ох частинах \$2.50
- Франко Іван: Тарас Шевченко \$ .45
- Франко Іван: Мойсей. Четверте видання з передмовою \$ .35
- Франко Іван: Захар Беркут. Автор малює історію нападу татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спиноють дальній похід татар \$1.50
- Франко Іван: З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Листів листів“ й „Великі роковини“. У біографічних варіантах Івана Франка (написані Василь Верниволею) є II ілюстрацій. В оправі \$3.25
- Шевченко Тарас: Кобзар, з портретом автора, сторін 707, опрацьована \$2.50
- Шевченко Тарас: Твори Тараса Шевченка, в 3-ох томах, в оправі \$6.00
- Магійні штуки для розваги старих і молодих \$ .20
- Пор планення і лічення домашніх звірят. Практичний poradnik \$ .25
- Вовчок Марко: Маруся. Повість \$ .45
- Біч Рекс: Залізний шлях. Повість з англійського. Опр. \$1.00

УВАГА: З причини малої кількості примірників, просимо замовляти тільки ці книжки, що є подані у повищій оголошенні.

Замовлення разом з належністю слати до:

“SVOBODA” P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Міжнародня Пропаганда Поневолених Народів

По невдалій спробі відбудови української державности, чимало у нас говорять та пишуть про причини цієї невдачі. Звичайно приписують вину нездарности військового провяду, байдужности мас. Дехто каже, що українська „дипломатія“ була нездарна, бо не змогла вимогти у можних цього світа, щоби вони „признали“ українському народові право на самовизначення, та дали моральну і матеріальну підтримку його визвольним змаганням.

Розслідування причин невдачі є корисне, бо тільки пізнавши недомогання в минулому, можна їх легше оминати в майбутньому. Однак недобре придержуватися при цій аналізі самим екстремі. Наприклад: думати, що добути самостійність зможе нарід виключно власними силами, при чом міжнародні чинники не малибати на це ніякого впливу; з другого боку вірити, що питання державної незалежності може бути розв'язане тільки на міжнародньому форумі, чи, що якась сила вкінці змилосердяться над українцями та звільнить їх від небажаної опіки їхніх сусідів. Очевидно, що увесь тягар боротьби за волю мусить понести сам нарід, а до цієї боротьби мусить зібрати всі свої сили.

Ще менше одним важним є

старатися звести перешкоди, які стоялиб на шляху до визволення, до можливого мінімуму. А перешкоди ці можуть бути не тільки зо сторони здекларованих ворогів української нації, але також і зо сторони інших націй чи держав, які хоч не є безпосередньо заінтересовані в її поневоленню, але через недостаточне об'язкомлення з її визвольними ідеалами, ставляться до них ворожо або байдуже.

Ось такі перешкоди міжнароднього характеру треба передовсім усунути і це є одним з головних завдань міжнародньої пропаганди поневоленої нації.

Життя нації не дається цілкомито ізоловати так, щоби на хід його не впливали жадні посторонні чинники. Проявляється це життя у змаганнях до певних цілей, котрі мають забезпечити існування нації та її моральний і матеріальний добробут. Успіхи цих змагань залежать в першу чергу від енергії, яку нація може вложити для осягнення ось тих змагань та на доцільному використанню цієї енергії, а в великій мірі успіх залежить теж і від цього, як до цих змагань поставиться її оточення, в першу чергу ближчі та дальні сусіди.

Очевидно, що інтереси одної нації є дуже часто розбіжні з інтересами другої, а це дово-

10% SAVED NOW OR 100% TAKEN BY THE AXIS LATER! BUY WAR BONDS

Війна й Жінка Фармера

У Нью Йорку збиралася оновлена конференція фермерів з 11 північно-східних штатів для обговорення фермерських питань, що виникли внаслідок війни. Показалося, що більшість делегатів на конференції були жінки, бо фермери не могли на неї прийти з-за браку робочих рук. Прийшлося отже жінкам говорити про проблеми фермерства вчас війни. І зовсім природно жінки, говорячи про фермерство, говорили про його з становища жінки, даючи в цей спосіб повний образ впливу війни на долю жінки на фермі.

Показалося з промов делегаток на конференції, що війна змінила основні становища жінки на американській фермі. До війни жінка фермера мала для себе приділену особливу частину сільського господарства, брала з неї приходи й повертала їх на покриття певних усталених зобов'язань. З огляду на те, що приходи вона побибрала з пабику коров і яєць курей, американську жінку й називали звичайно „ботер енд ег-ман“. Це була до війни її головна функція. Від війни вона стала справжнім всестороннім помічником, якого на фермі в Америці називають „гендівменом“.

Добру ілюстрацію цієї переміни подала власною особою пані Р. Віглі, віцепрезидентка жіночого відділу при організації „Американ Фарм Бюро Федерейшен“. Від наступлення війни вона мусіла передовсім вжитися провадити трактор, а потім розвинути інші роботи, якої тільки було на фермі треба. Вона казала, що за останню зиму на своїй фермі в Меріленді вона виділила більше коров, ніж за всі 30 попередніх років. Чому? Просто, аби подвоїти кількість молока, якого треба через війну, відповідно.

Однак жінки на фермі це не вважають ці потреби робити прерізними роботами за щось надзвичайне. Як сказала одна з них, в тому нема нічого драматичного, бо жінки й раніше на фермах усе помагали.

Обговорюючи проблеми жінки-фермерки, самі фермерки перерахували й своїх ворогів. На першому місці ставили вони конкуренцію фабрики, котра забирає з ферми всі робочі руки. Одна жінка оповідала, що в її околиці ферми обідають агенти однієї алюмінієвої компанії й забирає до фабрики просто кожного чоловіка. Через це фермерки й фермерки, які не мають ніякої допомоги на фермі, мусять продавати ферми.

Відноситься це передовсім до старших людей, які вже не можуть працювати на фермі так, як вони працювали на фермі за волю.

Другим ворогом фермерки називала цьогорічну погоду. Вона казала, що внаслідок війни жінкам доступ до праці в офісах, так теперішня війна дасть їм доступ до праці в індустрії. А це буде велика жіноча перемога.

Вона казала, що внаслідок війни жінкам доступ до праці в офісах, так теперішня війна дасть їм доступ до праці в індустрії. А це буде велика жіноча перемога.

Жіноча Воєнна Проблема

Визначні американські та британські провідники вже тепер роздумують над тим, як розв'язати питання повноцінної реорганізації в господарській продукції.

Це питання буде тим складніше, бо число робочих сил зросло дуже поважно. Зокрема багато жінок, як кажуть 4 мільйони, які дотепер ніколи не працювали, тепер зайняті по фабриках, у військових жіночих формаціях, або є навіть на дуже відповідальних місцях в державній адміністрації.

До кінця цього року треба буде ще додатково два мільйони жінок до праці у фабриках, щоб заповнити місця мужичин, покликаних до військової служби. Коли ж війна скінчиться, то на робітничому ринку буде 6 мільйонів самих жінок. Загально думають, що чотири мільйони жінок верне до домашньої праці, але два мільйони такі заанімаються, щоб продовжувати працю, бо змусять їх до цього життєві обставини.

Для цих двох мільйонів жінок треба буде знайти постійну працю не тільки по офісах, але й в індустрії.

Як перша світова війна дала жінкам доступ до праці в офісах, так теперішня війна дасть їм доступ до праці в індустрії. А це буде велика жіноча перемога.

Вона казала, що внаслідок війни жінкам доступ до праці в офісах, так теперішня війна дасть їм доступ до праці в індустрії. А це буде велика жіноча перемога.

Багато життєвого горує з того, що батько когось хоче бачити сина при тім же варієтній праці, при якій він сам провів своє життя. Рідний сердиться, якщо його син бунтується супроти праці, бо сина тягне до ремесла. Ремісник з недоволю глядить на скринку, яка відтіає його дитину від долота чи молота. Практична мати ані чути не хоче про те, що донька мріє про театральні дошки або научну працю. І їде парікани, що „з малими дітьми малий клопіт, а з дорослими журі і нещастя“.

Батько не розуміє сина-молодика, внаслідок чого син переживає чорні хвили. Мати аж руки ломить, не розуміючи, що з дівчиною сталося, а донька нимом риде, бо не знайшла зрозуміння в рідній мамі.

А все те лих з того, що

батько-матір вперто тримаються літами виплеканої думки, — ніби то їх діти мають бути також спадкоємцями їх звання.

Не можуть зрозуміти, як та „кість з їх кости і кров з їх крові“ може бути від них така відмінна.

Не подумайте нещасні, що в тій психології на батька-матір дитині плыве не лиш їх кров. Вчислитись лише дідабуду по матері й батькові — то вже в кожній дитині шестеро предків. Може то в дитині обізалась кров когось з них, а може ожив в ній прабацько чи прамати, яких ви й самі не знали? Чиж винна ваша дитина, що в ній плыве зовсім інакша сумішка кровиним у вас?

Тож даремні сподівання батька-матері, що вони в силі „кров і кість“... своїх дітей уформувати виключно по своїх бажаннях і своїх мріях. Хочемо мати любов своїх дітей? То зречімся своїх побажань щодо їх майбутности, не гамуйте їх здорових життєвих сил, а тоді обдарять вони нас любовю не з наказу, не під примусом обов'язку, але з доброї волі. Тоді добудете у своїх дітей і любов і привязанні.

Т. О. Д.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОИТ, МНШ.

Свято в честь матері.

Відділ 5. Союзу Українок влаштував 23. травня ц. р. свято, щоб віддати честь і пошану нашим матерям. В год. 3 п. п. підняли в гору американський прапор, а хлопцеві О. Статкевич сказав присягу вірності цьому нашому прапорови. По відвітанню „Христос Воскрес“ привітали засіли до обіду, який приготували членки нашого відділу. Голова пані Сірко згадала про пошану наших матерей, котрі виховали своїх синів та вислали їх тепер на війну на оборону свободи нашого краю. Пані Голуб сказала, що наші мами не тільки вислали своїх синів на війну, але також самі працюють в фабриках, щоб виграти війну та забезпечити волю усім народам, а в тому й нашому українському народові. Володимир Лінек віддав квітку дуже влучно „Вдяка Тобі, Ненько“, а панна Г. Статкевич „Чи є в світі що солодше“.

Святочний реферат виголосила п-ні Будзало, а після цього відслонено таблицю з іменами наших членок, котрих сини тепер в рядах армії Дядька Сема. Молоді дівчата привітали матерям воєнних окремих відзнаки. Число зірок на відзнаках вказувало, кілька синів-воєнків має кожна мама. Пані Мудрак вислала свого одиначка в армію і цим гордиться, хоч сама нездухає з причини окалчення, якого зазнала в часі відвідин свого сина. Пані Сосновська заявила, що її брат, якого вона виховала на здорового воєнка, теж в армії і вона гордиться, що її брат бореться за демократію усіх поневолених народів.

Пані Сірко подала до відома, що 5 і 26 відділ С.У.А. та греко-католицька парохія в Гейтсвуді вислали 250 свято-

них пакунків нашим воєнкам, а тим, що вже за морем, вислали листи. Тепер доходить до нас їх листи подяки та радість, що наша громада не забула за своїх молодих героїв. На Червоній Хресті, казала пані Сірко, ці товариства зібрали \$1,278, та помагали в збірках на Вор Чест.

Пані Голуб покликкала відтак Павлику Сірко до деклямації „Покліні м'єтері“, а Василька Небрича до деклямації „Війна“. Обі деклямації були сказані з великим чуттям і публіка нагородила декляматорів гучними оплесками.

Пані Сірко подякувала привітним і свято закінчено відспіванням американського і українського національного гимну.

Чистий прихід в сумі \$70 призначено на Фонд Воєної Допомоги Українцям.

Агафія Хомяк, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

У справі культурних радіових програм.

Хочу написати кілька слів про справу, яка цілком певно є всім нам на серці. Іде мені про те, щоб всі ми могли мати нагоду прислухуватись як не кожного дня, то хоч раз у тиждень такій українській радіовій програмі, що давала б нам такий матеріал, що зв'язав би з українською культурою, бо це є свого роду школа для нашої молоді, а приємність для нас старших. Не хочу казати, що нам інших програм не треба, а тільки відношу що справу тому, що вона потребує матеріальної допомоги з боку громадянства, бо інакше такі радіові програми вдержати не можна. Як знаємо, вже три місяці прислухуємось радіовим українським програмам, веденим проф. М. Чубатим. Це радіо-програма „Голос України“. Є в ній багато культурного й наукового, що цікаве для кожного з нас. Як які чудові чули ми слова в програмах в День Матері чи на Меморіал Дей! Проф. Чубатий заповідає, що будуть культурні програми виготовлювані ще й англійською мовою, але й це потребує матеріальної піддержки. Мені здається, що вдержання ось таких програм це є громадська справа, себто справа наших організацій, нас усіх. Усі наші товариства мають у програмі своїх статутів, щоб підтримувати культурну роботу. Так і підтримаймо тепер, коли є нагода. Бо без нашої піддержки та культурна програма не вдержиться. А як не вдержиться, то кому буде за це сором. Чи не нам усім?

Семен Сікора, член 361 від. У.Н.С.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Е.П. ГАВЛІНА ПРО „НЕПОДІЛЬНУ ПОЛЬЩУ“

Ген. Сікорскі, начальник воєн польських військ, відвідуючи польські відділи в Баньжкім Сході, був на Сауж-бі Божій, відправлений польським єпископом Гавліною, що то недавно перебував у Заучених Державах і збирав жертви для поляків, що ім доведено виїхати з Советів. У своїй промові дякував єпископу ген. Сікорському в такій

GIRL WANTED
Knowledge of bookkeeping and typewriting
NECESSARY
Ability to read Ukrainian preferred.
Apply
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
81-83 GRAND STREET
JERSEY CITY, NEW JERSEY.

ДІСТАНУТЬ ЗАКАТТА

УВАГА ДІВЧАТА-ЖІНКИ Вік 16-50

Не вимагаємо досвіду. Фабрична праця. Пакування кресків, цукорків і широбів до нещива. Приходить приготувати почати працю сейчас. Добра платя. Постійна, леготонка, чистенька і приємна праця. 6 днів на тиждень. Пінгора-разова заплата за понад 40 годин праці. Пнина і денна шифта. Також нечіра часова праця. Голотється негайно і пишайте за Mr. S. Walsh. 110-2 BERRY BISCUIT CORP. 925 E. Newark Ave., Elizabeth, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра.
Аналіза крові для подружжого свідоцтва.
Геморойд й желанки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісні години: 10-8; неділя 11-2
Жінка-доктор до обслуговування.
X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

ДАРОМ

випишмо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомогання жолудка, печинки і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● ТРАДІЦІЯ ЗІЛЛЯ, природне средство прашоручають тим, що терплять за впретий кашель, біль горла і залуку. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на пакці. Велика пачка 50¢.

● МІШАНИ КОРИННЯ, на нестерпність, брак апетиту, корінь. Добре також на запал до горілки. Пачка 50¢.

Маємо всікі літнічі зілля, ангіста, цві, кору, ягоди, корінь, ладан, живицю і т. д.
Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

спосіб: „Польські воєнки вдячати тобі з глибини серця за те, що ти заявив, що Польща повинна бути не тільки вільна і незалежна, але й пероділітна“.

ЩОБ СНОВНИТИ ЯК СЛІД ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ
заряджує погребми по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАРІКРАША.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА ФІЛІДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦІ
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BRyden 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 8-6577

ТАРЗАН, ч. 783. На поверхню.

Як лютий звір Тарзан кинувся вперед. „Як мене не послухаєте, то я вас задушу одного за другим“, він заревів.

Моряки були настрашені. „Дай нам один шанс“, один просився. Тарзан відповів твердо:

„Як ми дістанемося на поверхню, ви може потрафите утекти через цей отвір, а потім вас заберуть на корабель“.

Цей шанс для залоги був кращий, ніж певна смерть з рук Тарзана. Субмарина стала випливати на поверхню моря.